І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ГРУДНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, DECEMBER 27, 1967 No. 236. VOL. LXXIV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 26 грудня, 1967

В АМЕРИЦІ

Д-Р КРІСТІЯН БАРНАРД — перший хірург, який перещепив був жіноче серце 55-річному Луїсові Вашканському в Кейптавні в Південній Африці, заявив на телевізії у Вашингтоні, що це перше перещеплення серця має велике значення для дальших операцій серця. Він сказав, що Вашкански помер 18-го дня після операції, мабуть тому, що лікарі забагато давали йому ліків і радіяції, бо хотіли допомогти організмові пацієнта побороти реакцію проти чужого „предмету". Ліки і радіяція послабили відпорність організму проти бактерій, і Вашкански не переміг запалення легенів. При найближчих операціях будуть вживати менше ліків.

ДЕСЯТИВІДСОТКОВЕ ЗБІЛЬШЕННЯ податків буде замале, коли ця країна схоче з успіхом поборювати кризу своїх міст та продовжувати війну у В'єтнамі. Таке заявив на телевізійній програмі Нешенел Броадкастінг Корпорейшен секретар здоров'я, освіти і добродійности Джан В. Ґарднер. Він сказав: „Гадаю, що історія неприхильно оцінить цю багату державу, яка не хоче оподаткувати себе на те, щоб зліквідувати свою власну мізерію". Ґарднер заявив, що Уряд президента Джансона потребує збільшених податків, щоб могти здійснити свою домашню програму. Треба збільшити податок на більше, як 10 відсотків, твердить Ґарднер.

ПУБЛІЧНА ОПІНІЯ АМЕРИКАНЦІВ підтримує урядову політику в справі в'єтнамської війни, як це виявляють опитування, що їх перевів Луїс Гарріс. 58 відсотків опитуваних заявили, що шлях до переговорів можна буде знайти тоді, коли комуністи побачуть, що вони програють війну, коли її будуть продовжувати. В липні тільки 45 відсотків були за дальшу війну, а 42 відсотки домагалися негайних переговорів. 63 відсотки опитуваних проти того, щоб ЗДА припинили бомбувати Північний В'єтнам, щоб побачити, чи комуністи тоді будуть переговорювати.

КРАЙОВИЙ ЦЕНТР ПОШЕСНИХ НЕДУГ в Атланті, Джорджія, повідомляє, що інфлюенца або подібні до неї пошесні недуги поширюються в північносхідніх стейтах, на Середньому Заході та глибоко на Півдні цієї країни. В одному тижні в одному повіті в Алабамі шукали лікарської опіки 7,000 осіб. Віруси інфлюенци знайдено в Дітройті і в Енн Арборі. На цю недугу нездужають люди ще і в таких стейтах: Джорджія, Флорида, Аркенсо, Ню Йорк, Оклагома, Мериленд, Огайо, Індіяна та Дистрикт Колюмбія.

В ПОЖЕЖІ НОРВЕЗЬКОГО ВАНТАЖНОГО корабля „Діянет" згинули 3 моряки, а 19 були поранені. Пожежа вибухла після того, як моряки на кораблі забавлялися на Святвечір. На допомогу кораблеві „Діянет" негайно прибули рятункові човна в нюйоркському порті, яких залога жертвенно ратувала норвезьких моряків. „Діянет" стояв у причалі при 85-ій вулиці. Він віз 8,020 тонни цукру з Південної Америки. До шпиталю перевезли 18 моряків, з яких 16 могли залишити шпиталь а 3 важко поранені залишилися на лікування. Поранені три американські пожежники.

У СВІТІ

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПЕРЕВІВ СЬОМИЙ АТОМОВИЙ ВИБУХ — повідомила американська державна Комісія Атомової Енергії. Сталося це 24 грудня ц. р. в обширі Лоб Нор у північно - західньому Китаї, а вибух стосувався розпрямлення атомової бомби силою 20 кілотонів, цебто 20.000 тонн ТНТ. Перший атомовий вибух, що його перевів Комуністичний Китай, відбувся 16 жовтня 1964 р.

У ГРЕЦІЇ ПРОГОЛОШЕНО АМНЕСТІЮ для більшости з-посеред 2.500 політичних в'язнів, за винятком комуністів і терористів. Звільнено, між іншим, професора Андреаса Папандреу, якому закидали, що він приготовляє — з підтримкою збоку комуністів — переворот у Греції, як також видатного композитора Мікіса Теодоракіса. Прем'єр Георг Пападопульос повідомив, що проєкт нової конституції вже готовий і 21 квітня 1968 р. відбудеться над новою конституцією плебісцит. Щодо парляментарних виборів — нічого ще не сказано. Грецький король Константин, який перевів Різдвяні свята в Римі, заявив, що єдиною його передумовою для повороту до Греції є проголошення терміну, коли Греція вернеться до конституційного ладу. В минулу неділю знову прибув до нього посередник від грецького уряду, переговорював з королем 3 години і висловився оптимістично про поворот короля до Греції. Зате з Греції втекла до Лондону Гелен Влахос, видавець двох щоденників і тижневика: вона була під хатнім арештом за відмову друкувати часописи в умовах цензури.

В ІЗРАЇЛІ ВИЯВЛЕНО И ЗЛІКВІДОВАНО терористичну організацію арабів: арештовано в різних місцевостях разом 56 арабів, при чому три араби були ранені. Деяких арабських діячів, відомих як „ліві" або непримирливі вороги Ізраїлю, депортовано до Йорданії. Водночас Ізраїль почав скріплювати свої збройні сили на Синайському півострові, у відповіді на погрози нової війни збоку Єгипту і Сирії.

У ЛЕНІНГРАДІ ЗАСУДЖЕНО НА В'ЯЗНИЧНІ КАРИ ДО 15 РОКІВ 4-ОХ ІНТЕЛЕКТУАЛІВ, між ними професора Огурцова з Ленінградського університету і редактора Євгенія Вагіна, що приготовляв державне повне видання творів Достоєвського. Прізвищ двох інших засуджених не оприлюднено. Засудженим закидали „змову проти уряду і держави", при чому поліція ніби-то мала знайти сховища зброї. Та „змова" мала охоплювати також обшири Уралу і України. Той суд відбувся вже який місяць тому, але совєтська преса щойно тепер подала згадку про нього.

У ВАРШАВІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ закордонних справ 8-ох комуністичних держав Европи, включно з СССР. У спільному комунікаті про ситуацію на Середньому Сході не названо вже Ізраїлю, як аґресора і стверджено, що Ізраїль „має право існувати як незалежна держава в умовах безпеки і миру". Коментатори припускають, що на тій конференції перемогли арґументи Румунії, яка зразу не погоджувалась з різким протиізраїльським становищем Москви.

МИШИҐЕНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР ДЖОРДЖ РОМНІ ПЕРЕБУВАЄ ТЕПЕР У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ. Він заявив, що тепер він краще приготований у в'єтнамських справах, як був два роки тому, коли-то — за його попереднім твердженням — його піддали „сполосканню мізку".

Президент святкував Різдво у Білому Домі, вернувшися з подорожі довкола світу

Пані Джансон показує дітям вбогих батьків ялинку в Блакитній кімнаті Білого Дому. Коло 200 дітей із Вашингтону та Балтімору були гістьми в Білому Домі. Пані Джансон з доньками Линдою та Лусі була господинею для цікавих гостей.

Вашингтон. — Президент Джансон цього року вперше святкував Різдво в Білому Домі, а не на фармі в Тексасі, як це було минулими роками. Президент на самі свята вернувся з подорожі довкола світу, яка тривала 112 годин. Президент святкував Різдво в колі найближчої родини: дружини пані Джансон та обох доньок Линди й Лусі та зятів Нуджента і капітана Робба. Сьомою особою був онук Президента, син Лусі Нуджент. Цьогорічні Різдвяні Свята були під знаком змагань до замирення у світі. Ця справа є провідною у зверненні Президента з приводу Різдва. Радість із свят зменшується тим, що на шляхах і вулицях цієї країни в автових катастрофах згинули 614 осіб. Це число може збільшитися, коли надійдуть додаткові вісті про нещасливі випадки. Українські католицькі церкви в тих парохіях, які святкують за новим Григоріянським календарем, були переповнені вірними під час різдвяних Богослужень. На сході ЗДА була добра погода, було трохи снігу, що нарадувало Різдво в рідному краю.

Подорож Джансона затіснила зв'язки ЗДА з державами Далекого Сходу

Вашингтон. — Президент Джансон переїхав впродовж 112 годин 27.000 миль і, відвідавши чотири далекосхідні країни та Італію, — затіснив зв'язки Америки з тими державами. Президент прибув в четвер минулого тижня, 21 грудня (далекосхідного часу) до Канберри в Австралії, де він перевів двогодинну нараду з південно-в'єтнамським президентом Нгуєном Ван Тієм. В офіційному комунікаті, що його проголошено після тієї наради, стверджено однозгідність становищ в підході до миру у В'єтнамі, при чому президент Тієм заявив, що він готов „дискутувати ділові справи з кожною особою, причетною до Фронту Національного Визволення", себто до комуністичного революційного підпілля у Південному В'єтнамі. Обидва президенти ствердили покращання воєнної ситуації у В'єтнамі та водночас підкреслили потребу „внутрішнього замирення" у Південному В'єтнамі. — Наступного дня відбулися похоронні відправи в соборі св. Павла в Мелбирні по австралійському прем'єрі Гаролді Голті, який затонув під час купелі в Індійському океані; його тіла не віднайдено. На тому похороні були приявними президенти Філіппін, Південної Кореї і Південного В'єтнаму, прем'єри Таї (Сіяму), Нової Зеляндії, Сінґапуру, Вільного Китаю, островів Фіджі і Західнього Самуа та міністри закордонних справ Ляосу, Камбоджі й Індонезії і член уряду Японії. Австралійська преса включно з опозиційною прославляла президента Джансона і Америку, що вони вшанували померлого австралійського прем'єра і виявили свою вдячність Австралії за її активну поміч у війні проти комуністів у В'єтнамі.

З Австралії Джансон відлетів до американської летунської бази в Корат в Таї (Сіямі) і там промовляв до летунів, які відтіль відлітають для налетів проти Північного В'єтнаму. Президент прославляв ролю летунства у В'єтнамській війні. З тієї сіямської бази Президент полетів до Південного В'єтнаму на летовище в Камрань і там виголосив промову до 2.500 американських вояків, яким обіцяв урочисто, що Америка не виречеться своїх справедливих цілей, за які її вояки борються і гинуть. У Камрань Президент відвідав військовий шпиталь, декорував високих старшин, включно з головним командантом генералом В. Вестморлендом, найвищими військовими орденами, роздав інші військові відзначення багатьом воякам та загалом перевів там 105 хв. З Південного В'єтнаму Президент полетів до столиці Пакістану Карачі, де на летовищі відбув нараду з пакістанським президентом Аюбом Ханом. Наступним етапом був Рим, де вже ждав гелікоптер на летовищі Чіямпіно: тим гелікоптером Президент перелетів до літньої резиденції італійського президента Джузеппе Сараґата, а відтіль поїхав на нараду до Папи Павла VI. Їх розмова відбулася у Ватиканській бібліотеці. Президент прославляв Папу за його старання у справі світового миру та замирення у В'єтнамі Обидва ті лідери — духовний і світський — обіцяли дальше діяти в напрямку миру. Всі ті етапи подорожі Президента були приготовлювані у великій тайні і преса довідувалась про них в останній хвилині.

Д-Р ОСТАП ФІРЧУК ЗГИНУВ НА ВУЛИЦІ НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У пополудневих годинах в минулий четвер 21-го грудня ц.р. згинув, переходячи вулицю на Асторії в Ню Йорку, вдарений автомобілем колишній адвокат в Копичинцях, Західня Україна, д-р Остап Фірчук, на 69 році життя.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ ПОСТАВЛЕНО ПИТАННЯ ВИСТУПУ УКРАЇНИ З СССР

Совєтський представник Сергій Шевченко не знає що відповісти

Об'єднані Нації, Ню Йорк (РВЕ). — В середу, 20 грудня, тут відбулася перша пресова конференція, яку колинебудь скликало представництво підсовєтської України, та на якій поставлено питання виступу України із Союзу Совєтських Соціялістичних Республік. Представник підсовєтської України, амбасадор Сергій Шевченко, не знав що відповісти на такий запит та почав викручуватись, що конференція була скликана для інших цілей.

На конференцію були запрошені тільки представники преси, акредитовані при Об'єднаних Націях. Тільки в деяких часописах появилися короткі згадки про цю конференцію, а з нюйоркських газет згадав про неї тільки „Н. Й. Пост". Ширше повідомлення передав кореспондент „Радіо Вільна Европа" і в його повідомленні, між іншим, сказано:

„В середу Україна відбула тут (в Об'єднаних Націях) свою першу пресову конференцію. Амбасадор Сергій Шевченко вияснив, що ця пресова конференція має бути присвячена майбутньому 50-річчю його країни, як члена Совєтського Союзу. Подавши в своїй рідній мові, опісля перекладений на англійську, довгий список національних досягнень — приписуючи все належно мудрості Леніна і керівництву комуністичної партії — включно з твердженням, що Україна тепер продукує за вісім днів стільки, скільки в 1913-му році продукувала впродовж цілого року, амбасадор (Шевченко) відкрив пресову конференцію для запитів. На запит про його думку або аналізу відносно тількищо закінченої сесії Генеральної Асамблеї, Шевченко відповів, що він потребує більше часу на розгляд ситуації. Тоді одна репортерка ,можливо збаламучена приватними спекуляціями між колеґами-кореспондентами щодо причин цієї конференції, запитала з цілою явною серіозністю, чи виступлення України із (Совєтського) Союзу, як це вона чула, було б можливе згідно із совєтською конституцією. Після короткого, приватного гармидеру (гадл) між приявними українськими делеґатами, амбасадор (Шевченко) заявив, що він уважає, що кореспонденти були зацікавлені життям України та поступом, який вона зробила впродовж 50 років під совєтською владою. Це було причиною конференції — заявив він. Чи Україна одобрювала б репрезентацію в'єтконґу в Ню Йорку — запитали вкінці Шевченка. Без будь-якого вагання амбасадор сказав, що він не поінформований про будь-які заходи в цій справі чи про румунський лист в справі політичної програми в'єтконґу і тому не може офіціяльно цього коментувати. На цьому Україна закінчила свою першу спробу виставити своїх урядовців на західню пресову конференцію" — кінчає свій звіт кореспондент РВЕ.

Папа запропонував своє посередництво у справі миру у В'єтнамі

Рим. — Папа Павло VI у промові до кардиналів наприкінці минулого тижня дав огляд життя Католицької Церкви у світі, але також торкнувся міжнародної ситуації. Він висловив жаль, що всі спроби замирення зустрілися з негативною поставою одної сторони (комуністів) і заявив, що він сам готов відіграти ролю посередника, а не тільки такого, що закликає до миру. Папа висловив переконання, що заінтересовані у В'єтнамі держави не повинні змагати до „перемоги, яка поневолила б другу сторону, а до безпеки, миру і свободи для всіх". Папа повторив свій попередній заклик на адресу Америки, щоб вона припинила бомбардування Північного В'єтнаму, але також вимагав, щоб сторона комуністична виявила „знак на доказ поважного бажання миру". Папа заторкнув теж ситуацію на Середньому Сході, висловившись за інтернаціональну ґарантію для всіх віровизнань, що їх вірні матимуть вільний і безпечний доступ до святих місць. Також громадянська війна в Ніґерії і ситуація в південно-американських країнах знайшли відгук у тій промові Папи. В минулу суботу Папа проголосив Різдвяне звернення, яке в цілості займається миром у людських серцях.

У В'єтнамі скінчилося неспокійне Різдвяне перемир'я

Сайґон. — Скінчилося 24-годинне перемир'я з нагоди Різдва Христового і відновились передусім американські летунські дії проти ворога в обох частинах поділеного В'єтнаму. Комуністичний Фронт Національного Визволення запропонував триденне перемир'я, але альянти відкинули ту пропозицію й обмежили перемир'я до 24-ох годин, знаючи з досвіду, що комуністи кожне перемир'я використовують для покращання своєї воєнної ситуації. Цим разом також Північний В'єтнам пересував на південь довжелезну валку вантажних авт, повних зброї і воєнних припасів. Американські бомбардувальники віднайшли ту довгу на сім миль валку за 90 миль на південь від столиці Північного В'єтнаму Ганой. З-посеред кругло 150 вантажних авт знищено цілком 23 й пошкоджено 8, при чому спричинено вибухи серед валки. Бомбардовано також другу таку валку вздовж морського берега. На суші покищо не було більших боїв. Перемир'я було, як за кожним разом, неспокійне і американські власті записали 108 так званих „інцидентів", які порушували спокій. Згинули в тих „інцидентах" два американські вояки і 25 було ранених, а з комуністичного боку згинули 24 вояки. Однак не було ніяких більших бойових дій. Комуністичне підпілля стримались також від терористичних актів. На час перемир'я в Сайґоні й інших містах відкликано поліційну годину і юрби мешканців вийшли були на вулиці. Американські вояки дістали пересторогу від своїх командантів — не ходити більшими гуртами й триматись здалеку скупчень народу. Ввесь час перемир'я американці зберігали воєнне поготівля.

У Вифлеємі Різдво проминуло спокійно з традиційними відправами

Єрусалим. — Хоча арабські терористи відгрожувались, що вони переведуть низку акцій, які внеможливлять цьогорічне святкування Різдва Христового на святих для християн місцях, проте терористичні дії обмежились до перервання телефонічної сполуки між Вифлеємом і зовнішнім світом. Від червневої ізраїльсько - арабської війни ситуація змінилась постільки, що Вифлеєм й інші святі місця, які знаходились по стороні Йорданії, тепер є під адміністрацією Ізраїлю. Ізраїльські власті перевели суворі заходи задля забезпеки спокою. Католицький патріярх Єрусалиму Альберто Ґорі переїхав 5 миль до Вифлеєму і відправив традиційну Богослужбу в маленькій церковці Різдва Христового, збудованої на місці, де — за традицією — народився Христос. Кілька тисяч паломників виповнили площу перед церковцею. В Єрусалимі надавали Богослужбу в церкві св. Катерини через телевізію. Арабські власники готелів у Вифлеємі жалувались, що ізраїльські власті, що керували туристичним рухом, скеровували паломників до ізраїльських готелів і приміщень в Єрусалимі. Зрештою, не було ніяких прикрих інцидентів.

Страйк на нюйоркських підземках має зачатися 1-го січня о год. 5-ій вранці

Ню Йорк. — Дотеперішні переговори між Спілкою Транспортових Робітників та Міською Управою свідчать про те, що на початку січня 1968-го року повториться те, що було два роки тому в цій метрополії, коли страйк на підземках і автобусах на 12 днів спаралізував був життя восьмимільйонового міста, бо единим комунікаційним засобом були тільки приватні авта, які в перших днях були „забили" мости та тунелі, бо мільйони робітників з'явилися на вулицях міста, щоб дістатися до місця праці. Транспортові робітники поставили такі високі вимоги, що коли б їх здійснили, то один переїзд підземкою або автобусом коштував би 60 центів (тепер 20). Міська Управа навіть не виявляє своїх пропозицій щодо збільшення платень робітників, а Спілка Транспортових Робітників заявляє, що чекає на слово від міста, щоб спустити зі своїх вимог. Також Спілка Шоферів плянує приєднатись до 36.000 транспортових робітників, таким робом страйкували б 59.000 транспортових працівників.

● **Молодий французький комуністичний письменник Режі Дебрей**, що його засудили в Болівії на 30 років в'язниці за активну участь в комуністичних партизанських бандах, твердить, що болівійці так погано поводяться супроти нього у в'язниці, що його, мабуть, хочуть вбити. У паризькій пресі проголошено його заяву, яку вдалося дістати від нього впродовж трихвилинної розмови з ним у в'язниці.

Преосв. Коціско найменований питтсбурським екзархом на місце Преосв. Елка

Рим. — Згідно з повідомленням агенції Ассосіейтед Пресс з 22-го грудня, Папа Павло VI прийняв резиґнацію Єпископа Елка з посту питтсбурзького екзарха Католицької Церкви Рутенського Обряду що — як відомо — охоплює емігрантів з Карпатської України та їх нащадків, які називають себе ще русинами або рутенцями. В повідомленні сказано, що Єпископа Елка призначено тепер титулярним єпископом Бари. В повідомленні дальше пригадується, що Єпископ Елко, який має тепер 58 років, був відкликаний до Риму і проти нього велося слідство на зажалення 35 із усіх 148 священиків його дієцезії. Від липня ц.р. адміністрував Питтсбурзькою дієцезією о. монс. Едвард Росак, генеральний вікарій. Передаючи вістку про резиґнацію Преосв. Елка, нюйоркська радіовисильня рівночасно повідомила, що дотеперішній єпископ Пассейської дієцезії тієї Церкви, Преосв. Коціско, був найменований на екзарха для тієї Церкви з осідком в Питтсбурґу.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ТЕАТРАЛЬНА СПРАВА В УКРАЇНІ

Доповідаючи в Києві на „пленумі" спілок і організацій, акторка Наталка Ужвій подала наступні дані про театр, без зазначення, скільки театрів в УССР провадять свою працю на „общепонятном":

„Тепер на Україні працюють 63 державних професійних театри різних профілів, видів і жанрів сценічного мистецтва. В минулому році самі тільки вистави професіональних театрів на Україні дивилось понад 15 мільйонів глядачів. Зрослі духовні запити радянських людей відбились і в розквіті самодіяльного театрального мистецтва: 28 тисяч самодіяльних театральних гуртків виступають з виставами."

ВИСТАВКА З УКРАЇНИ, А „ДРУЖБА" З СССР...

В Японії, у Токіо, відбулась пересувна виставка „УССР", із зразками українського ужиткового мистецтва та сотнями фотознімків. Виставку організувало товариство японо - совєтських зв'язків (комуністичне), у співпраці з „Українським товариством дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами". Але в промовах на відкритті виставки про Україну не згадувано. „Радянська Україна" з 16-го грудня повідомляла, що „виступаючи на відкритті виставки, генеральний директор Товариства японо - радянських зв'язків Наґано висловив надію, що вона послужить справі дальшого поглиблення взаєморозуміння і дружніх відносин між Японією і СССР."

„КЛЯНУТЬСЯ", ЯК І ЗА СТАЛІНА

На закінчення „пленуму творчих спілок УССР", понад півтори тисячі зібраних у Києві письменників, малярів, композиторів, співаків, танцюристів, акторів, журналістів, кінопрацівників та ін. виступили з такою черговою „клятвою" та закликанням: „Ми тісно згуртовані навколо партії, думаємо і творимо так, як заповідав нам великий Ленін, як навчили нас партія та народ, у наших думах — велика дума партії про комунізм." („Радянська Україна" з 16-го грудня).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перемога комуністів у В'єтнамі – катастрофа для світу

В останніх тижнях і місяцях стільки голосів в Америці й у широкому світі заперечували головну тезу політики американського Уряду у В'єтнамі, що йдеться там не тільки про долю 15-ти мільйонів південних в'єтнамців, але й про безпеку Америки, цілість всього азійського Півдня та світовий мир, що дійсно можна було захитатись у вірі в правильність цієї офіційної тези. Сотні американських професорів заповнювали своїми „одвертими листами" до президента Джансона сторінки керівних американських щоденників. Голова сенатської Комісії закордонних справ Дж. В. Фулбрайт віддавна явно й одверто запевняє, що безпека Америки не має нічого спільного з долею далекого В'єтнаму. Такі відомі коментатори - публіцисти, як Дейвід Лоренс, Роско Друммонд, Вілліям Баклі й ін., закидали американським інтелектуалам, що вони просякли лібералізмом, який щораз виразніше пропагує неоізоляціонізм в закордонній політиці ЗДА. Але такі закиди можуть іти не тільки на адресу поважної частини американського інтелектуального світу, зосередженого в університетах. Ось, наприклад, кілька днів тому емеритований генерал, кол. командувач корпусу морської піхоти, Дейвід Шовп, проголосив заяву, в якій називає „сущою нісенітницею" твердження, начебто В'єтнам пов'язаний з безпекою Америки, начебто в'єтнамські комуністи можуть погрожувати своєю експансією Південній Азії і начебто взагалі ЗДА потребують втручатися у справи В'єтнаму. Мовляв: в'єтнамські комуністи не мають і не матимуть за „ікс" прийдешніх років ані летунства, ані новітньої зброї, і тому смішно говорити, що вони можуть перебороти 8.000 миль, що ділять їх від західніх берегів Америки...

Аж ось 14 професорів з таких керівних американських високих шкіл, як університети Каліфорнійський, Гарвардський, Принстонський, Колюмбійський, Технологічний Інститут в Мессачузетсі й ін., фахівці далекосхідніх справ, проголосили спільну аналізу азійських відносин і ствердили ясно, що „відкликання американських сил з В'єтнаму в умовах комуністичної перемоги було б катастрофою для нас і всього вільного світу, але поширення тамошньої війни в реґіональний чи ґльобальний конфлікт, який втягнув би туди великі держави, було б однаковою руїною..." „Погодження на комуністичну перемогу у В'єтнамі було б великим підбадьоренням для всіх тих сил у світі, які противляться мирному співіснуванню, — для всіх тих елементів, які підтримують тезу, що насильство є найкращим способом для переведення зміни". Той гурт американських професорів таврує „останній зріст ізоляціоністичних сентиментів" в Америці, але не вдається в полеміку з речниками новітнього пацифізму, що у відношенні до В'єтнаму дивним дивом покривається з становищем комунізму, якому можна підсувати всякі тенденції, тільки не пацифістичні. Ці американські професори просто стверджують, що „майже всі некомуністичні держави в Азії" визнають „потенціяльну загрозу революційних аспірацій" комуністичного Китаю, звернених на уярмлення всіх вільних азійських країн.

Можна б легковажно поставитись до цієї заяви, під якою підписані тільки 14 професорів, коли — як згадано — сотні інших їхніх колеґ „протестували" проти В'єтнамської війни і „дораджували" Джансонові „закінчити" її, не заадресувавши тієї поради також на адресу Го Чі Міна, отож — логічно — визнавши, що треба ту війну закінчити гаслом „хлопці, додому!" Однак, тих 14 науковців розіслали свою заяву 3,600 своїм колеґам для підпису — ствердивши цим, що недобре простягати закид ізоляціоністичного лібералізму генерально на ввесь американський професорсько - інтелектуальний світ. Правда, у цій їх заяві є також пункти щонайменше дискусійні. Ось так, вони, називаючи себе „поміркованими" і сподіваючись „еволюції" в комуністичному Китаї та реальної можливости „втягнути" його в „сім'ю гуманітарних народів", побоюються конфлікту з Пейпінґом, радять продовжувати війну „за обмежені цілі, ведену обмеженими засобами", і не беруть на увагу, що саме така стратегія завела В'єтнамську війну в сліпий кут.

Але здоровою є головна думка: не можна „реґіональної" В'єтнамської проблеми відокремити від „ґльобальної" проблеми експансії ненаситного комунізму та загрози з його боку не тільки для малого Південного В'єтнаму і для інших країн Південної Азії, але й для цілого вільного світу, з Америкою включно. Нема ніякого сумніву, що перемога комуністів у В'єтнамі підбадьорила б обидва комуністичні центри — Москву і Пейпінґ та всіх комуністів у світі до такого експансивного імперіялізму, який спричинив би третю світову війну.

I. Світ

„МУСИТЬ БУТИ ЗМІНА..."

50-річний ювілей „великого Жовтня" в Москві відбули, і тепер доводиться займатися щоденною працею, наводити порядки у господарстві величезної країни, де вилазять нагору щораз нові і щораз складніші справи, які вимагають рішення. Минули для совєтських олігархів кілька щасливих місяців підготови до відзначення цього ювілею, коли можна було всі ті справи замести під килим, забути про них на якийсь час і хвалитися „ґрандіозними досягненнями" в усіх ділянках життя СССР.

Килим відгорнули і побачили велику купу сміття. Що ж з ним робити?

Від часу усунення Хрущова кремлівські правителі не здобулися на кардинальне розв'язання найболючіших внутрішніх справ. Особливо болючою є справа сільського господарства, для якого плянувалося дати більйони рублів, але ті більйони довелося витрачати на озброєння Єгипту, бо всю його зброю знищили ізраїльтяни у шостиденній війні; доводиться у щораз більшій кількості надсилати зброю і військові матеріяли до В'єтнаму, де війні не видно кінця.

Таке марнування грошей викликає спротив усередині партії, тертя в її верхівці і в уряді. А що й казати про турботи, зв'язані з літераторами та мистцями, які вимагають більшої свободи творчости. Погрози та заслання вже не діють так, як то було за Сталіна.

У зв'язку з роковинами большевицької революції чи пак контрреволюції заслуговує на спеціяльну увагу стаття Едварда Креншова, надрукована в лондонському „Обсервері" під заголовком „Чи може там появитися другий Сталін?"

Креншов наводить слова померлого лідера італійських комуністів Пальміро Толіятті, який заявив: „Не досить обвинувачувати у всіх гріхах одного Сталіна. Там, в СССР, щось ненормальне в самій системі, яка дала можливість з'явитися Сталінові, Берії та іншим". — Він прохав Хрущова, перестати творити зі Сталіна козла відпущення, а натомість направити систему совєтської держави. Його прохання залишилося без відповіді.

Сталіна, — пише Креншов, — неможливо поставити на належне місце, не знаючи про нього докладно. Відомо, що він зробив або що робилося від його імени. Ми знаємо, що він не тільки знищив мільйони людей, але що він знищив також сумління великого народу. Ми мусимо зрозуміти, які існували взаємини між ним і партією, партією і народами СССР, зокрема важливим є взаємовідносини між росіянами та іншими (очевидно, народами — І. С.).

В якій мірі, питає автор, спричинився Сталін до будови Совєтського Союзу? Як багато зробила сама Росія, як продовження імперіяльної Росії? На ці питання мусять бути відповіді. Совєтські лідери все ще продовжують діяти, як законспірована, секретна організація, а не як управнений уряд одної з найбільших потуг сучасности. Як совєтські народи можуть толерувати цю нечесну поведінку, коли їхні правителі не мають уже терористичної сили ліквідувати всіх тих, хто з ними не погоджується?

Сталіна ніколи не було б, якби не існувало автократичної московської традиції. З днів Івана Грізного, з XVI століття, московський народ завжди був суб'єктом автократичної влади. Ленін був лише новим автократом, який правив декретами. Спроба створити у 1917 р. в Росії демократичний уряд не мала успіху, і він був викинутий малою купкою членів ленінської партії, яка не знаходила симпатій серед інших революційних партій. Але большевики знали, чого вони хочуть: хочуть влади.

Хто ж є сучасні правителі?

Маленков був той, хто складав для Сталіна списки його жертв. Хрущов був вихованцем Сталіна і виконавцем його заходів проти українців. Косиґін та його співробітники належали до сталінської адміністрації. Ось уже 15 років вони всі стараються визбутися своєї минувшини, але це річ неможлива, бо вони дісталися на свої сучасні становища завдяки сталінській системі. Всі інші системи вони називають „гнилими буржуазними системами" без майбутнього. Над усіма ними простягається тінь „геніяльного вождя", батька народів" — Сталіна.

Оточення не тільки Сталіна, але й Леніна — це були люди, просякнуті ненавистю до всього, за виїмком малої групи ідейних партійців, як Кіров або Орджонікідзе. Дзержинський, Ягода, Єжов, Берія і всі їх наслідники — особи меншого калібру, жорстокі й цинічні опортуністи. Вони знищили у совєтських народів їх інтеліґенцію і в тому процесі зліквідували також революційну еліту. Дрібні опортуністи - фанатики, які вийшли живими з чисток, бояться народу, відгородили себе від нього. Це „нова кляса", яку так яскраво представив Мілован Джілас.

Треба брати також на увагу, — пише Креншов, — що сучасні правителі СССР це ті самі люди, які допомагали своєму „вождеві" переводити чистки, нищити населення. Як можуть ці люди думати тепер інакше, коли вони розглядають чекістів, як шляхетних охоронців режиму - партії, „революційної моралі"?

Все це стало можливим тільки тому, пише Креншов, що російський нарід вихований в автократичній традиції. Цей нарід, сини якого тепер правлять, спокійно приймає існуючий режим, створений божевільною людиною.

Однак, між сталінськими співробітниками і їх наступниками велика різниця. Перші були в наступі, а ці другі в обороні. Вони оточені повільно зростаючим спротивом, так само, як оточений був царський режим на початку цього століття. Цей спротив найбільше помітний у літературних колах, а також в колах спеціялістів, які потребують свободи для виладовування своєї творчої енергії.

Керівники московсько-большевицького режиму намагаються затримати процес його розвалу. Даремна справа, як даремні були зусилля Олександра III та Миколи II.

Пригадується розмова в грудні 1916 р. зі старим акцизним чиновником. „Так не може продовжуватися, мусить бути зміна", сказав цей мудрий чоловік. Тоді революція вже стояла на порозі.

Леся Лисак

ШЕРИФ І „ЗЛИЙ ПАРНЯГА"

На закупи до департаментової крамниці здебільша приходять жінки. Вдень, коли крамниця відкрита, чоловіки працюють. Вони приходять хіба тоді, коли у них вільний день або коли жінка просить звернути до крамниці покупку, яку вона зробила попереднього дня. Ось так, як було з цією великою лямпою.

Коли біля прилавка став цей молодий, міцно збудований чоловік і почав розпаковувати лямпу, яку приніс, це мене не здивувало. Зате мене здивувало те, що він... не нарікав. Бо у лямпі, яку приніс, був дефект. Всі, що мають будь - які труднощі з купленими лямпами, з-правила нарікають. Нарікати й обурюватися — це привілей кожного покупця. А цей молодий чоловік не користав із цього привілею, — навпаки, він привітно усміхався. І враз із його погідною усмішкою я запримітила іншу річ: він володів тільки одніею рукою. Друга рука, до ліктя, була в гіпсі.

Я закликала нашого „стакбоя":

— Брус, допоможи цьому панові розпакувати лямпу.

Та дивний покупець, спрямувавши у мій бік свою ввічливу усмішку, відповів:

— Дякую, не потрібно, я дам собі раду.

В імені крамниці я перепросила його за „наш" недогляд та за його зайвий труд і запитала, чи повернути йому гроші.

— Ні, тільки направте лямпу і доставте на адресу, відказав він. Він навіть не вимагав, як інші покупці, щоб йому дали „зовсім нову".

Поки продавчиня записувала його адресу, я дивилась на загіпсовану руку. І таки не видержала:

— Ви були у якомусь випадку? — запитала.

— Не знаю, чи це назвати випадком, — відказав він весело. — Це сталося під час служби. Бачите, деякі люди не люблять... ґранатових мундирів.

Стало ясно — цей молодий чоловік — поліціянт. Мимоволі мої очі стали допитливими, хотілося знати, як то трапилося.

— Який би то був американський поліціянт, якби час від часу не побили його хулігани? — кинув він ніби жартом.

Глянула на його обличчя — на ньому не було сарказму, на ньому була все та сама погідна усмішка. І тоді мої думки пішли куди інде. Мені пригадалися невмирущі фільми „вестерн". Ті, в яких завжди виступають справедливий, відважний, хоробрий шериф і злющий, небезпечний, злочинний „злий парняга" — „бед ґай". Шериф зберігає порядок, захищає спокійних громадян — і пильно слідкує за діями злого парняги. Парняга, ясно, ненавидить шерифа — і приходить момент, коли він вирішує його забити. Він витягає пістолю, але шериф випереджає його на чверть секунди. Шериф стріляє влучно — і злому парнязі приходить кінець. Заслужений кінець.

Так буває у фільмах „вестерн", бо такі були тоді закони. Тобто — шериф був тим, що закону беріг. Закон був, зрештою, нескомплікований: якщо хтось береться за свою пістолю, шериф виймає свою...

Такі були мої думки. Вголос я сказала:

— Яким правом хуліганам можна побивати й калічити поліціянтів? Аджеж є закони..

— Саме про закони йдеться, — перебив чоловік із зламаною рукою. — Цей парняга напастував людей на вулиці. Нас закликали, коли він побив і пограбував дві жінки, старші жінки. За законом ми, поліціянти, можемо лише в крайньому випадку вживати сили. Ми мусимо бути і ввічливими, і чемними — ви чули, як часто нам закидають „брутальність"? — тоді з його обличчя зникла усмішка. Обличчям мигнула риска болю. Продавчиня тихо спитала:

— Болить у вас рука?

— Болить, — відказав він так само тихо. — Лікар казав, що можливо прийдеться оперувати. Він здорово почастував мене тією залізякою. Добре, що тільки руку поламав, міг убити...

Знов мигнула знайома картина із „вестерн"... Там шериф витягає пістолю швидше від злого парняги. Мусить, бо він береже ладу...

Ще раз глянула на чоловіка, який в службі носить ґранатовий мундир. Продавчиня промовила:

— Небезпечна й нелегка ваша служба. Тепер у місті хуліганів аж надто багато. Інколи прямо лячно вийти на вулицю. Ось учора напали на мою сусідку, коли поверталася з праці. Побили, вирвали торбинку з грішми. Прохожі бачили, але не спішили обороняти.

— Знаю, — хитнув він головою. — Ніхто не хоче наражатися на небезпеку. Треба було негайно закликати поліцію.

— Ось вас закликали, і чим скінчилося? Вас покалічили, — огірчено вирішила продавчиня.

— Моя пані, у кожній професії бувають нещасливі випадки, — сказав він. І усмішка знову появилася в очах. — Нічого, загоїться. Не так то вже страшно.

Мені хотілося сказати, що я і всі інші, які хочуть спокійно жити в місті, вдячні таким, як він, що обороняють нас від хуліганів. І що мені і іншим таким, як я, жалко, що в нього болить зламана хуліганами рука. І що ми б бажали, щоб закон був дещо більше по стороні шерифа і не дозволяв бешкетувати „злим парнягам". Але цього всього не треба було казати. Я тільки ще раз глянула на його руку в гіпсі і сказала те, що можна було:

— Крамниця інколи обнижує ціну товару, який був незадовільний. Лямпа, яку ви купили, мала дефект. Крамниця зверне вам частину грошей.

Здається, він зрозумів, про що йдеться. Бо коли сказав „дякую", дякував, мабуть, не за обнижку ціни, а за щось інше. За те, що люди, яких він обороняє від злих парняг, оцінюють його труд...

З листів до Редакції

ПРО ЯКІСТЬ УНІВЕРСИТЕТІВ

Недавно проф. Пріцак, у статті „Чому катедри українознавства" зробив порівняння між Гарвардом, Колумбією і стейтовим університетом Міннесоти на основі відношення між кількістю професорів і студентів. Боюсь, що багато і студентів і батьків можуть потрактувати того рода пересічні як основне мірило якости університету. Сам проф. Пріцак на тій основі дійшов до висновку, що „університет Міннесоти — це вже фабрика".

Очевидно, це цілком незгідне з правдою. Університет Міннесоти — це одна з кращих шкіл Америки.

У 1966 році появилась спонзорована American Council on Education студія п.н.: "An Assessment of Quality in Graduate Education" за авторством Allan Murray Cartter. Вона підсумовує відповіді на 4,000 запитників, розісланих до голів академічних відділів та старших і молодших науковців із 106 університетів. Вони ставлять згадані три університети на такі місця: Економіка: Гарвард або Г — 1, Колумбія або К — 9, Міннесота або М — 11. Англійське: Г — 2, К — 5, М — 15. Історія: Г — 1, К — 4, М — 16. Бактеріологія: Г — 6, К — 23, М — 9. Техніка „Мекенікал Ендженіринг": Г — 8, К — -3, М — 5. Це лише кілька прикладів.

Хоч Гарвард і має найбільше перших місць, найбільше „пунктів" дістав стейтовий університет Каліфорнії — Берклей з Гарвардом на другому місці.

Пересічні не дають багато інформації про якість школи. Крім цього і приватні і стейтові школи можуть бути добрі. Є одні критерії для оцінки шкіл, що не дають докторатів, інші для тих, що докторати дають. Добра школа для нижчих академічних літ може бути поганою для заавансованих студентів, і навпаки. І врешті, в тій самій школі можуть бути добрі і погані академічні відділи.

М. Мельник
надзвичайний професор
Кент Стейт Університету

ПРО ФІНЛЯНДІЮ, МІННЕСОТУ І УКРАЇНУ

У своїй статті „Фінляндія, Міннесота, а Україна...", вміщеній у „Свободі" з 12-го грудня, п. Ф. Луців, згадуючи про містечко Фінляндію в стейті Міннесота, яке звернуло на себе увагу з нагоди святкування 50-ліття Фінляндії, висловив думку, що побажаним для нас було б створити географічно „символічну Україну" в якомунебудь стейті.

Не входячи в те, чи така символічна Україна мала б для нас тут чи для нашої батьківщини якесь конкретне значення, хочу звернути увагу автора, що, вичислюючи міста і оселі з українськими назвами в Америці, він дещо перетягнув струну.

Може й правда, що назви Мазепа та Одеса були надані цим оселям поселенцями українського роду, але назва міста Бандера в Тексасі аж ніяк не українська, хоч звучання того слова нам усім відоме. Слово „бандера" означає „прапор" і зустрічається в усіх без вийнятку романських мовах. І так, французька мова має слово bandiere, італійська — bandiera, румунська — bandiera, еспанська — bandera.

Самий факт, що містечко Бандера знаходиться в Тексасі, на території з сильним впливом еспанської мови, не залишає ніякого сумніву, що до цього містечка чи його назви ми, українці, не можемо мати найменших аспірацій.

З. Івасків
Джамейка, Н. Й.

НАЦІОНАЛЬНОСТІ І НАЦІОНАЛІЗМ В СССР

Це проблема, якій присвячено в цілості 140-сторінкове число "Problems of Communism" (вересень - жовтень 1967 р.). Між іншими є там статті з історії національної політики в СССР, про сучасні напрямні тої політики та окремі статті про національне питання в Україні, Вірменії, Грузії, балтійських країнах.

На особливу увагу читача заслуговує, очевидно, стаття проф. Ярослава Білинського з університету в Делавері „Про правлячу верству і підданих" та стаття про Україну Роберта Саливанти, професора політичних наук університету в Мізурі.

Як відомо, "Problems of Communism" є органом напівофіційної Інформаційної Агенції, тож це менш-більш дзеркало поглядів американського уряду в національному питанні в СССР.

Матеріяли цього числа дуже цікаві і тому радимо кожному, хто інтересується цим питанням, а мабуть усі ним інтересуємось, замовити собі те число і перестудіювати його.

М. Л.

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Проф. д-р Ю. Бойко

ДУХОВИЙ СТАН НА УКРАЇНІ ТА НАША ЕМІҐРАЦІЯ

(7)

А все таки українська нація знову відроджується.

Не доводиться сумніватися, що поети — шістдесятники є найвизначнішим явищем української дійсности останнього десятиліття. Частина їх наділена високим почуттям відповідальности. Вони вірять у національне майбутнє і в'яжуть його з минулим.

Найнезалежніший із них — Василь Симоненко — що вмер національним революціонером — дуже ясно висловив свою революційну пристрасть:

Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпука вікова...
Громотить над світом люта битва
За твоє життя, твої права.

У нього є відчуття світової ролі України, яку вона відіграє незалежно від Росії, Америки, як сила, що встає. Він знайшов ту форму езопової мови, якою можна висміяти й комуністичну партію. До кар'єриста звертається поет з презирством: „мугич пісні гугняво під сопілку". Кожному тут ясно, що на сопілці виграє партія.

Розуміється, ані Коротича, ані Вінграновського, а тим більше Драча не можна поставити на один ідейний рівень із В. Симоненком. Не слід нам ні їх, ні деяких інших уявляти в ролі революціонерів. Вони є часткою совєтського суспільства. Шестидесятники бачать над режимом фатум його загибелі, внутрішнє загнивання внаслідок доктринерства, бюрократизму, імперіялістичної свідомости, внаслідок занедбання психологічних передумов для забезпечення продуцента-робітника й селянина.

Шестидесятники — це трагічні люди, що, стоячи на совєтській плятформі, покищо стоячи краще за інших, схоплюють своїм мистецьким зором дух смерти, який завис над системою імперіялістичного комунізму. Можна сподіватися, що коли автоматика суспільних процесів піде далі і засудженість системи стане ще очевиднішою, у декого з них вистачить сили, щоб стати радикальнішими.

Сьогодні ж — вони проти штучного казенного оптимізму, вони не хочуть радісно сміятися на замовлення і хочуть мати право на смуток. Їх хвилює тривожна відповідальність поета перед космічною добою, етичні проблеми в епоху здобуття космічних просторів. Український космонавт, людина всесвіту, має бути найтісніше зв'язаний з Україною, з її мовою. І українська мова на майбутнє така вічна, як вічним є космос, і в ній закладене світове буяння України. Дехто з них опромінений готовістю до страждань за ідею, у них знайдете навіть оспівування величі в'язниці.

В їхньому світі відчуєте колосальної сили цнотливу еротику, від чистоти й класичної краси якої ми на Заході вже відвикли. І, нарешті, витончений світ звучання віршу, надиханого, між іншим, і простою складністю образів Ольжича, і несподіваністю асоціяцій Антонича, і може навіть лаконічністю О. Лятуринської — але це вже спеціяльно-літературознавча тема.

Вже після появи перших свіжих творів шестидесятників усі молоді письменники були штурмовані вислужниками, доносщиками, комуністичними догматиками. Велика частина старших письменників не захотіла брати участи в цьому цькуванні. Дехто з олімпійців пробував зм'якшити ситуацію. Молоді письменники мали на своїй стороні читацьку опінію. Окупант заарештував Світличного та ряд молодих людей, що пробували самотужки, без партійно-урядової опіки, думати про сучасну дійсність. Відсунено від літературно-критичної праці І. Дзюбу. Змушена була на певний час замовкнути незламна Ліна Костенко. Вінграновський склав покаянну заяву.

Драч зробив гірше. Він засудив своїх переслідуваних друзів. В інших часах така постава письменника викликала б тільки пригноблення. Але нині реакція його товаришів і почитальників була гнівною, по Україні широко розійшлася летючка, в якій знаходимо отакі рядки: „Не диво службістам, — їх учили, що в послуху і старанності вся совість, честь і мета життя... Але людина, якій скромно віддавало шану все живе й розумне, що є в нашій інтеліґенції... Ну, що було в ньому таке, що тягло його в світ духових калік і покручів, скляних очей і ґумових сердець? З чого вона зроблена, ця людина, що зважилась наплювати на покалічене ім'я свого народу, на гурт зацькованих на своїй дорозі друзів і лягти раптом під жовтим ліхтарем, де зловтішно регоче юрба професійних циніків? Лягти від імени тих, що ніколи не ляжуть..." І хоч на безвиглядний компроміс із партійними бюрократами пішли Вінграновський і Коротич, і хоч заломився і пригноблений своїм заломанням Драч, рух шестидесятників не припиняється.

Свідченням цього є оповідання Ярослав Ступака „Гординя", вміщене в журналі „Вітчизна" 1966 р. ч. 12. Твір надзвичайно сміливий, як на льояльного совєтського громадянина, що не зв'язаний з еміґрантами, так званими „буржуазними націоналістами".

Ірвінгтон, Н. Дж.

КОНЦЕРТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВЯТОЇ ТРОЙЦІ

26-го листопада 1967-го р. відбувся духовний концерт церковного хору. Перед початком програми протопресвітер о. А. Селепина дав благословення і відчитав молитву, після якої квартет співаків виконав Д. Бортнянського „Дивний Бог у святих Своїх". Отець А. Селепина виголосив проповідь про Евхаристійний Канон у Святій Літургії, пояснюючи Евхаристію в історичному і релігійному аспектах.

Хор під диригентурою проф. Симона Вожаківського виконав багату програму з творів Архангельського, Д. Бортнянського, О. Кошиця, Феофановського, Виноградського, С. Вожаківського, Староруського і Яцикевича.

Присутніх на концерті було багато. Крім парафіян місцевих були з інших місцевостей, і не православні.

Хористи мають чисті, свіжі голоси. Видно було дисципліну, до якої привчив хористів на пробах досвідчений музика — пан С. Вожаківський. До того ж в хорі є співаки з фаховою школою, як пані Тонкошкур і пан І. Ємець.

Після духовного концерту присутніх запрошено на вечерю до парафіяльної залі.

До головного столу були запрошені протопресвітер о. А. Селепина з пані маткою, митрофорний протоєрей о. Т. Форостій і протоєрей о. П. Фалько з пані-матками та проф. С. Вожаківський з дружиною.

Відкрив цю частину голова Парафіяльного Уряду пан І. Галій, вітаючи почесних гостей та всіх присутніх і з'ясовуючи урочистість вечері.

Хор церкви св. Тройці в Ірвінгтоні

Парафія не мала змоги окремо відмітити нагородження найвищим духовним саном протопресвітера, — свого настоятеля отця Артема Селепини під час останнього Собору нашої Церкви і обмежилась скромним подарунком від всіх парафіян. Пан Галій, вітаючи тепер о. Селепину сказав, що Святотроїцькій парафії припала велика честь мати протопресвітера своїм настоятелем і що всі горді із цього високого відзначення напевно не менше отця.

Другою причиною зустрічі громадянства на вечері було прагнення зафіксувати значення української пісні, особливо духовної, творці і виконавці якої в Україні зазнають переслідування.

Третя оказія — це 35-річниця подружжя панства Вожаківських, які відомі як прикладне подружжя, громадсько - суспільні діячі та виховники.

Після молитви гості почали вечерю, приготовану і гарно подану сестрицями церкви.

За вечерею відбувся концерт світської музики:

Пані Світлана Тонкошкур, співачка з добрим голосом і закінченою музичною освітою відспівала „Думу" Степового та дует з паном Джеромом Манном з опери „Дон Джовані" Моцарта. Цей же співак з чудовим голосом і школою італійського напрямку відспівав арію з опери „Дон Паскале" Донізетті. Пан Іван Ємець сильним тенором відспівав пісню „Повій вітре на Вкраїну" та „Гуде вітер вельми в полі".

Всіх їх нагороджували рясними оплесками.

Програмою цього світського концерту керував голова пан І. Галій, він же голошував „Многія Літа" — отцю пресвітерові, хорові і панству Вожаківським. Присутні відспівали многоліття і панові Галієві.

Олена Кононенко

Подяка

Громадський Діловий Комітет Світового Конґресу Вільних Українців у Філядельфії оцим складає щиросердечну подяку всім душпастирям наших віровизнань, українським організаціям і товариствам, вільній українській пресі, керівникам українських радіоавдицій, делеґатам і гостям СКВУ, учасникам Маніфестацій за Волю України, всім жертводавцям і збирачам пожертв на Фонд СКВУ, та всім поодиноким громадянам, що в той чи інший спосіб причинилися до успішного переведення Світового Конґресу Вільних Українців на терені Філядельфії і околиць.

За Громадський Діловий Комітет СКВУ у Філядельфії:

інж. Методій БОРЕЦЬКИЙ (голова) *інж. Осип НІМИЛОВИЧ (секретар)*

Ню Йорк, Н. Й.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ЖДАНА ЛАСОВСЬКОГО

На запрошення Патронату Студентського Клюбу, Фордгемського університету, в його приміщенні на Вебстер Евню ч. 2762 на Бронксі, виставив Ждан Ласовський у товаристві Нікол Вулф 25 олійних образів. Відкриття виставки відбулося 5-го грудня ц. р. з участю великої кількости професорів університету, студентів та запрошених гостей. Твори нашого молодого мистця викликали помітне зацікавлення глядачів не тільки своїм живим кольоритом, але й глибиною настрою та хвилюючою візійністю. Цілий інавґураційний вечір мистця оточували групи глядачів, цікавих довідатися про техніку його творення та ідеї втілювані в поодинокі образи.

Ждан Ласовський вчився малярства під керівництвом свого батька відомого мистця Володимира Ласовського з семи років життя. Якийсь час учився прикладної різьби у скульптора Михайла Черешньовського, а після закінчення гайскулу вступив до Скул ов Віжуел Артс, яку закінчив минулого року. Українській публіці, що відвідує виставки ОМУА, Ждан Ласовський відомий переважно з ґравюр і рисунків, що їх він там виставляв ще під час своїх мистецьких студій.

Ждан Ласовський пробує своїх сил також у журналістиці, вміщуючи в українській пресі свої статті, а крім того є членом парамілітарної летунської одиниці „Сівір Ер Петрол", в якій нещодавно осягнув ступінь підпоручника. Він є активним членом СУМА та Асоціяції Діячів Української Культури (АДУК).

На початку наступного року Ж. Ласовський плянує свою індивідуальну виставку під патронатом Нюйоркського відділу ОМУА в приміщенні Українського Літературно - Мистецького Клюбу. Побажаємо молодому мистцеві дальших успіхів!

А. Кос.

● **У Совєтському Союзі існує вже теж 5-денний тиждень** праці на 41-годину праці. Ця реформа відбилась на щоденному житті совєтських громадян головно тим, що жінки вистоюють по суботах годинами в черґах перед крамницями, зате в неділі крамниці закриті. Внаслідку 5-тиденного дня праці — консумція алькоголю в СССР зросла на 25%. Совєтські жінки найбільше ремствують, що по суботах закриті публічні пральні.

● **122 прапори перед палацом Об'єднаних Націй** в Ню Йорку спущені до половини щогли на знак жалоби по трагічній смерті австралійського прем'єра Гаролда Голта, який в минулу неділю втопився під час купелі.

Українські громади в ЗДА змагаються за першенство в збірці Народного Фонду

Ню Йорк. — З канцелярії УККА повідомляють, що на кінець листопада 27 українських громад у ЗДА склали на Український Народний Фонд УККА 500 дол. або більше, в тому числі 14 громад переступили суму 1.000 дол. Загальна сума збірки національного датку за перших одинадцять місяців дійшла до 66 578 84 дол.

Перед у цій збірці веде великий Ню Йорк зі сумою 7 02125, а за ним примістилися громади Філядельфії, Дітройту Шикаґа, Нюарку-Ірвінгтону й інші.

Цьогорічна збірка національного датку припізнилася з приводу збірки на Світовий Конґрес Вільних Українців, яка тривала майже до кінця листопада і, як відомо, закінчилася повним успіхом. Намічену суму 50 000 дол. зібрано повністю ще й з поважною надвишкою. Збірку переводили у великій мірі ці самі віддані громадські діячі, які щороку переводять збірку національного датку. Тому вони не могли присвятити свій час і труди виключно збірці на УНФонд. Тим більше тепер треба приспішити збірку, щоб її закінчити на час, тобто до кінця цього місяця та щоб закінчити, подібно, як збірку на СКВУ, з повним успіхом.

Треба сподіватися, що українське громадянство не спізниться зі зложенням свого національного татку, і що в цім році зложить стільки пожертв на УККА, щоб дати йому змогу в новому 1968 році не тільки продовжувати свою необхідну працю, але її значно поширити й поглибити.

ЯП

ПЕРЕДОВІ ГРОМАДИ, ЯКІ СКЛАЛИ НА УНФОНД 500 ДОЛ. АБО БІЛЬШЕ ДО КІНЦЯ ЛИСТОПАДА 1967 р.

1.	Ню Йорк, Н. Й.		
	Ню Йорк Метрополітальний:	$ 5,456.50	
	Бруклин:	1,564.75	$ 7,021.25
2.	Філядельфія, Па.		5,558.00
3.	Дітройт, Миш.		
	Дітройт-Схід (Гемтремк:	2,529.00	
	Дітройт Метрополітальний:	1,138.00	3,667.00
4.	Шикаґо, Ілл. і околиця		3,432.0"
5.	Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж.		3,169.00
6.	Клівленд - Парма, Огайо		2,165.00
7.	Рочестер, Н. Й.		1,863.00
8.	Гартфорд, Конн.		1,850.00
9.	Лорейн, Огайо		1,635.00
10.	Сиракюзи, Н. Й.		1,555.00
11.	Джерзі Ситі, Н. Дж.		1,190.00
12.	Міннеаполіс-Ст. Пол, Мінн.		1,143.00
13.	Трой, Н. Й.		1,066.00
14.	Боффало, Н. Й.		1,050.00
15.	Бостон, Масс.		825.00
16.	Янґставн, Огайо		800.00
17.	Елізабет, Н. Дж.		790.00
18.	Ню Брітен, Конн.		764.47
19.	Трентон, Н. Дж.		715.00
20.	Кентон, Огайо		700.00
21.	Вашинґтон, Д. К.		687.00
22.	Ню Гейвен, Конн.		686.00
23.	Честер, Па.		670.00
24.	Бріджпорт, Конн.		610.00
25.	Балдімор, МД.		576.00
26.	Пассейк-Кліфтон, Н. Дж.		501.00
27.	Обирн, Н. Й.		500.00

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 4-го грудня 1967 року упокоїлася в Бозі в Самборі, Україна, наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.
МАРІЯ ГВОЗДА з СЛАПКІВ

(Вивезена в 1947 р. з Височан до Самбора)
ПОХОРОН відбувся в Самборі, 6-го грудня 1967 року.

В тяжкому смутку:
ІВАН — син з Дружиною
АНАСТАЗІЯ — дочка з Чоловіком
ЛІДА, ІВАСИК, ЛЕСЯ, ВАСИЛЬКО — внуки

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ
сл. п. СОФІЇ ОНИШКЕВИЧ
НА УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У РИМІ
СКЛАДАЄ 10.00 ДОЛЯРІВ
ОЛЬГА ДОМБРОВСЬКА

ЗАКЛИК

КОМІТЕТУ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ УККА НЮ ЙОРК

УКРАЇНЦІ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ!

Українська Громада Великого Ню Йорку все виявляла велике зрозуміння для релігійних та національних потреб і все була жертвенною на ці цілі. Але на жаль, наша жертвенність на Український Конґресовий Комітет та наші пожертви на Український Народний Фонд далеко не дорівнюють пожертвам багато менших громад.

Зайво доказувати як конечним є поголовне і стале вплачування національного датку до УНФонду.

Всім відома діяльність та осяги праці УККА. Його многогранну працю у ділянках політичній, інформаційній, культурній, видавничій, організаційній й інших треба посилити і поглибити. Коли нам на цьому залежить, зокрема після повного успіху Першого Світового Конґресу Вільних Українців, який відбувся в нашому місті, та в обличчі великих завдань, що стоять перед нами після нього, скріпім фінансову базу УККА, даючи йому змогу зреалізувати усі ці завдання, що їх на нас наложив Перший Світовий Конґрес Вільних Українців.

Як у минулому, так напевно у майбутньому комуністична Москва буде старатися не тільки послабити наші осяги, але й їх унеможливити. Тому мусимо об'єднати наші зусилля і спрямувати їх до одного русла. Даймо змогу УККА поширювати інформації про Україну, її поневолення і змагання до волі. Подбаймо про постійного представника УККА при Об'єднаних Націях. Допоможім УККА поширити його працю. На це потрібно відповідних фондів. Їх легко здобудемо, коли всі поголовно включимося у плачення національного датку до УНФонду.

Тому звертаємося до Вас, Вельмишановні Пані і Панове, із закликом негайно вплатити даток до УНФонду, коли ви ще цього досі не зробили. Звертаємося до цілої української громади Великого Ню Йорку в переконанні, що вона, свідома свого значення і своїх завдань, прикладно виконає і цей важливий обов'язок і щедро зложить свій національний даток.

Національний даток можна переслати до канцелярії УККА, або на адресу нашого Комітету, який є водночас Відділом УККА:

United American Ukrainian Organizations Committee
142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Можете його також вплатити в кредитовій кооперативі „Самопоміч", де відкрито в тій цілі окреме конто, або в книгарнях „Арка" та „Сурма".

Пригадуємо, що УККА є звільнений від оподаткування і всі пожертви на УНФонд можна відтягнути на податкових звідомленнях жертводавців.

Вже кінчиться 1967 рік, тому зложіть свій цьогорічний національний даток негайно!

За Управу Комітету

Роман Гуглевич
голова

Богдан Ластовецький, секретар
Д-р Іван Козак, референт УНФонду

Звернення Редакційної Колеґії Збірника „Євген Коновалець і його доба"

Насамперед нам приємно поінформувати членів Фундації для дослідів життя і діяльности полк. Євгена Коновальця, авторів надісланих нам статтей-матеріялів, наших співробітників та всю заінтересовану українську громадськість, що трирічна редакційна праця над підготовою матеріялів для збірника „Євген Коновалець і його доба" наближається до свого завершення. Насьогодні до розпорядимости редакційної колеґії стоїть 55 статтей-матеріялів. Зібрано бл. 540 фотознимок й документів, у тому числі багато рідкісних та унікальних.

Щодо заготованих матеріялів: понад 700 машинописних сторінок уже зредаґовані (тобто, перейшли також літературно-мовну редакцію і вже готові до друку), а решта матеріялів (бл. 500 машинописних сторінок) є у заавансованому опрацюванні. Збірник має появитися одночасно у двох томах — 400 сторінок тексту і по 100 сторінок фотознимок й документів на крейдяному папері, кожний том. Передбачені кошти видання обох томів: бл. 80 тис. нім. марок.

Редакційна колеґія збірника докладає старань, щоб зібрати по можливості весь документальний матеріял й фотознимки, а зокрема всю бібліографію, що стосується полк. Є. Коновальця і діяльности очолюваних ним формацій — Січових Стрільців, УВО, ОУН.

У нав'язку до цього звертаємося з проханням-закликом до видавництв і редакцій української преси, до керівництв українських бібліотек та архівів і до всіх українців, що розпоряджують тогочасними українськими й іншомовними виданнями, щоб вони ласкаво допомогли нам у заготові списка бібліографії. Ці бібліографічні дані повинні включати:

1) ім'я й прізвище автора статті чи розвідки;
2) назва статті чи окремої книжки;
3) назва періодика, в якому була поміщена стаття;
4) місце появи періодика чи окремої книжки;
5) число і рік видання періодика (для книжки тільки рік видання);
6) кількість сторінок (у періодику — сторінки, на яких міститься стосовна стаття).

Усі кошти зв'язані з заготовою бібліографічних даних, фотознимок і документів будуть кожночасно повернені управою фундації.

За Вашу ласкаву і дружню співпрацю-поміч у збиранні бібліографії наперед складаємо Вам усім наше сердечне спасибі.

Бібліографічні дані із ЗДА і Канади просимо надсилати на адресу нашого співробітника:

Dmytro M. Shtohryn
1102 Centennial Drive
Champaign, Illinois, 61820
U. S. A.

З інших країн такі дані, а також усе листування, що стосується заготови матеріялів, фотознимок і документів для збірника, просимо скеровувати на адресу:

M. Borys
8 Munchen 45
Paracelsusstr. 24/1
Bundesrepublik Deutschland.

Мюнхен, 10 грудня 1967 р.

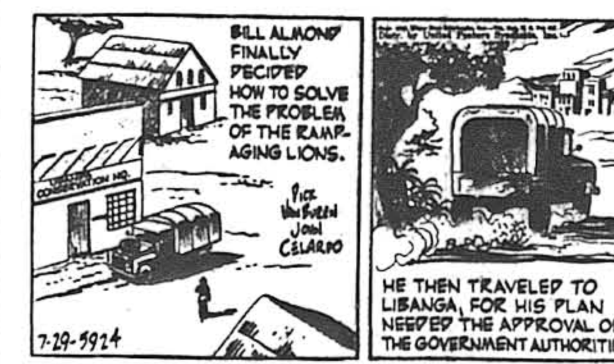
Редакційна колеґія збірника

Збори Відділів УНС

НЕДІЛЯ, 31-го ГРУДНЯ 1967 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 3-ій по пол. в домівці УНДому. Порядок нарад буде поданий на зборах. Обов'язком всіх членів взяти участь в зборах. Якщо в означений час не явилась відповідна кількість членів, приписана статутом, збори відбудуться на одну годину пізніше при будь-якій кількості членів. Рівнож просимо членів взяти участь в Сл. Божій за здоров'я члені, яка буде служитися того самого дня о год. 10-ій ранку, а зараз по Сл. Божій відправиться Панахида за померлих членів. — І. Грабар, предс., С. Микитюк, касир, Д. Дидик, секр.

ТАРЗАН, Ч. 5924. Зустріч із Тарзаном!

Білл Алмонд вкінці вирішив, як розв'язати проблему несамовитих левів.

Тоді він поїхав до Лайнбенґи, бо його плян потребував уповноваження влади.

І припадком, першою особою, яку він побачив, прибувши до міста, була відома бронзова постать велетня-Тарзана!